

"Vesveseli adam, teması telebbüsle iltibas eder. 'Eyvah!' der. 'Kalbim ne kadar bozulmuş. Bu sefillik, bu hisset-i nefis, beni matrud eder.' Şeytan onun şu damarından çok istifade eder." Örneklerle izah eder misiniz?

"Budur ki, manalar kalbden çıktıkları vakit, suretlerden çıplak olarak hayale girerler, oradan suretleri giyerler. ... Vesveseli adam, teması, telebbüsle iltibas eder. 'Eyvah!' der. 'Kalbim ne kadar bozulmuş. Bu sefillik, bu hisset-i nefis, beni matrud eder.' Şeytan onun şu damarından çok istifade eder."(1)

Burada esas olarak, vesvesenin nerede ve ne şekilde verildiği değil, şeytanın insandaki vesvese zaafından istifade etmesi vurgulanıyor.

Vesvese, insanın zihnine onun iradesi dışında şeytanın telkini ile gelen bir vehimlerden ibarettir.

İnsan bu gibi düşünceleri ve vehimleri ancak kalbi ile tasdik edip gönül rahatlığı ile savunur bir vaziyete gelirse, o zaman o vehim ve vesvese bir inanç ya da şüphe olmuş olur ve insan o zaman mesul olur. Bunun dışında, hiçbir surette akıldan ve hayalden geçen vehim ve vesvese insanı sorumlu etmez.

(1) bk. [Sözler, Yirmi Birinci Söz, İkinci Makam.](#)